

PROJEKT & KULTUR

nr. 122 --- februar 2015

issn. 0901-8824



GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skovej 24, 9510 Arden. Tlf.: 9856 2994. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse



emmaüs

INTERNATIONAL

PROVOCATEURS DE CHANGEMENT

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 122!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf. nr. 98 56 29 94 evt. 42 17 09 97

gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk

Kontingenter, abonnementsbetalinger og bidrag sendes til reg.nr. 9806, kontonr. 2071578634.

Fra udlandet sender man til

IBAN-nr. DK89 9806 2071 578 634

Account-name: Genvej til Udvikling v/Jørgen Olsen, Skovvej 24, 9510 Arden

Beneficiary bank: Jutlander Bank A/S

SWIFT / BIC: **JUTBDK21**

Ansvarlig over for presseloven er formand Isabelle Grignon. Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen.

Indlæg til Projekt og Kultur nr. 123 skal aftales

med koordinatoren på gtu_sekr@hotmail.com.

Bladet skal udkomme i maj 2015.

Projekt & Kultur er på 16 sider hver gang og trykkes på Godsbanen i Århus i 150 eks.

Redaktionen ønsker at fremme bladets formidling og opfordrer til eftertryk med kildeangivelse. Med navn signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdninger.

Dette nummer indeholder:

3: Ligeværdige omgangsformer.

4: Rødder og vinger --- rejse til Tunesien.

4 - 5: Mødedeltagelser og udstillinger - herunder
Sikkerhedsudfordringer i Sahel
– af *Ingrid Poulsen*.

6: Film om flodnomader

- af *Eric Komlavi Hahonou*.

7: Jo større netværk, desto større gennemslagskraft

- af *Benoit Naveau*

- oversat af *Tina Jonstrup Larsen*.

8 – 9: **Brev fra Kooperativet i Amatal af 31. oktober 2014**

- af *Ghabdouane Mohamed*

- oversat af *Gunver Bjerre*

- kommenteret af *Jens E. Madsen*.

10–11: **Boghandleren der tog til Afrika**

– *Karl Jørgensen anmelder bogen Mama Tenga af Katrin Rohde.*

12–14: **Stor afrikansk litteratur skabes af identitetskrise**

– af *Frede Hansen*.

15: Moderne afrikansk kunst og design

- *Morten Kuni anmelder en bog af Frede Hansen.*

Billedet på forsiden forestiller Emmaus-Bevægelsens grundlægger Abbé Pierre. Det krediteres Emmaus International / Roger Dick.

Der er tale om side 1 af 2 af en nytårshilsen fra EI – hele teksten på fransk kan ses på

http://gtu.dk/VOEUX_2015_FR.pdf

- i *Gitte Vejlgærds oversættelse:*

Lad 2015 være året, hvor vi tager teten for forandring!

Frembringelsen af hjælp til de værst ramte giver vores bevægelse mulighed for at udleve det, som vi brænder allermost for og som giver os anledning til at ”tage teten”, nemlig at demonstrere, at det er muligt, for andre mennesker, at anvende det, som Emmaus prædiker og sikre sig, at dette ideal bliver fundamentet for de menneskelige relationer, med et mere retfærdigt samfund som resultat.

Kilde: Fra ”Emmaus, dens fortid, dens fremtid”, tekst af Emmaus International’s forretningsudvalg (1972)

Billedet på bagsiden er taget af Alain Capmas, medlem af Emmaus Europas forretningsudvalg. Billedet forestiller en hvid regnbue, og teksten lyder: **Selv de mindste dråber vand kan skabe ekstraordinære resultater!**

Hermed en stor tak til alle, som har sendt kontingenter og bidrag siden sidst!

Vi er for tiden 152 medlemmer. Velkommen til de nye! Hvis der er vedhæftet en seddel med kontooplysninger, har du ikke betalt for i år.

Forvarsler

Couleur Café i København forventes gennemført lørdag den 23. maj.

Genvej til Udviklings generalforsamling er berammet til lørdag den 13. juni i Arden.

Der arbejdes på at arrangere foredrag med Katrin Rohde i Århus og København i løbet af foråret, jf anmeldelsen på side 10 og 11. Hold øje med www.ampodk.mono.net og www.gtu.dk/Kalender.htm

Velkommen til 2015!

Ligeværdige omgangsformer

Genvej til Udvikling er glad for al den opbakning, vi får, som betyder, at der stadig er liv i foreningen. Vi kan nærme os fra mange forskellige vinkler, hvis vi skal begrunde, hvorfor vi bør eksistere så længe som muligt.

Lad os prøve at gå ind på Danmarks vigtigste Internet-side om udviklingsanliggender og Nord-Syd-relationer. Den hedder www.u-landsnyt.dk – hvis man skriver ”ligeværdige omgangsformer” i søgefeltet, kommer kun to tekster frem:

<http://www.u-landsnyt.dk/nyhed/24-09-08/ngo-fyllder-30-og-efterlyser-en-indholdsrig-og-dram> med overskriften **NGO FYLDER 30 OG EFTERLYSER EN "INDHOLDSRIG OG DRAMATISK DANSK UDVIKLINGSDEBAT" - SPARK TIL DEBATNIVEAU**

Denne kommentar er et langt oplæg fra bestyrelsen for Genvej til Udvikling op til vores 30 års jubilæum som forening i efteråret 2008.

Og den anden tekst:

<http://www.u-landsnyt.dk/nyhed/30-09-13/dagsorden-2030-29-ligev-rdige-omgangsformer> med overskriften **DAGSORDEN 2030 (29) : LIGEVRDIGE OMGANGSFORMER**

Her er tale om en kommentar fra GtU's koordinator Jørgen Olsen. www.u-landsnyt.dk kørte i 2013 en lang debatserie (*hvor dette indlæg altså er nr. 29*) om, hvordan det var gået med at opfylde de fælles internationale 2015-mål + udtrykt med overskriften **"DAGSORDEN 2030: Hvad skal man satse på for de næste 15 år?"**

På <http://www.planete-emmaus.org/> kan man på engelsk, fransk og spansk finde 18 debatoplæg fra Genvej til Udvikling, hvor et – med den danske titel ”Børn lærer bedst på deres modersmål” – er skrevet af bestyrelsesmedlem Jens Elgaard Madsen og de 17 af Jørgen Olsen.

Man går ind på <http://www.planete-emmaus.org/continents-en/emmaus-europe/denmark/g.t.u/grp-g.t.u/downloads> og videre til <http://www.planete-emmaus.org/continents-en/emmaus-europe/denmark/g.t.u/grp-g.t.u/downloads>, hvis man vil se indlægget om ligeværdige omgangsformer på engelsk.

Men altså: At dømme ud fra søgningen på www.u-landsnyt.dk er ”ligeværdige omgangsformer” ikke et synderligt anvendt udtryk i det danske u-landskab.

På mødet i politisk udvalg i Emmaus International i begyndelsen af november 2014 var der indlagt en oplægsholder udefra i form af Bernard Salamand, formand for den franske paraplyorganisation CRID = Centre de Recherche et d'Information pour le Développement = Center for Forskning og Oplysning om Udvikling. Bernard Salamand sagde blandt meget andet: ”Der er to helt dominerende følelser hos os i den nordlige verden i forhold til mennesker fra Syd: Frygt og medlidenhed.”

Frygt og medlidenhed er begge følelser, der er meget langt fra ligeværdighed og modarbejder en stræben mod ligeværdighed.

Der er med andre ord et stort arbejde foran os, hvis ligeværdige omgangsformer er mål og middel for os i Genvej til Udvikling.

Præsentation og salg af håndsværksprodukter fra vestafrikanske producenter fremkalder med sikkerhed hverken frygt eller medlidenhed. Måske kan de bevæge de mennesker, vi møder med vores udstillinger, en lille smule i retning af respekt og ligeværdighed omkring mennesker fra de varme lande.

Nogle af de varer, vi tilbyder, kan ses i kataloget http://gtu.dk/blandede_u-landhandel.pdf - her kan man også finde præsentationer af de vigtigste af producentgrupperne – i Niger, Burkina Faso, Benin og Cameroun. Endelig er der en tekst <http://www.gtu.dk/billedtaepperne.pdf>, som ved at fortælle om de beninske bomuldsbilledtæpper med de førkoloniale kongers rigsvåben giver et indblik i gammel afrikansk historie.



Birgit og Rurik Rancken i 2007
(foto: Ylva Rancken-Lutz)

Rødder og vinger

Rurik Rancken, Ekenäs, Finland, er død, 91 år.

I 1964 grundlagde han sammen med sin nu afdøde hustru Birgit Rancken U-landsforeningen Svalorna, som i dag er den ældste organisation inden for Emmaus-Bevægelsen i Finland. Parret grundlagde også Emmaus-Samfundet i Westerwik i det sydvestlige Finland.

Rurik begrundede sit arbejde med bl.a. disse ord, som vi lader stå på hans svenske modersmål:

"I dag är detta viktigt, vi behöver rötter, vi måste ha vingar. Känslan för lokalsamfundet, hembygden måste nödvändigt berikas med globalt tänkande, medvetenhet. Det trångt nationella, laddat med krigshistoria och prestige, skall vi dämpa ner allt mer."

Rejse til Tunesien

Frede Hansen arrangerer en rejse til Tunesien - til gennemførelse i perioden 9. til 18. oktober 2015. Læs nærmere på http://gtu.dk/tunesien_folder.pdf

Vil du se kunst og natur i Tunesien.. og møde de folk, der skabte den fredelige overgang til demokrati? - spørger Frede, som er kendt fra Galleri Glocal Art og foreningen Afro-art, jf. www.afro-art.dk

Som det fremgik midt på side 6 i nr. 121 af Projekt & Kultur, var rejsen oprindeligt planlagt til

6. – 15. marts – den blev udsat på grund af et beskedent antal tilmeldte; men Frede oplyser, at den gennemføres i oktober under alle omstændigheder. Tilmelding er mulig, mens dette læses.

Mødedeltagelser og udstillinger

Efterår og vinter i Himmerland:

Jørgen Olsen præsenterede vores blandede u-landhandel på en række markeder med følgende resultater, hvad angår varesalg (*alle salgsfremstød tjener desuden et oplysningsformål*):

15. november på Bazar Skelund.....643 kr.
23. november. Hulemosevej 5 ved Arden...150 kr.
6. december på julestue på Kulturhuset i Arden.....1.100 kr.
20. december på Bazar Skelund.....1.250 kr.
17. januar på Bazar Skelund.....616 kr.

Salgs- og oplysningsfremstød på Als:

Vera Teglggaard havde den 22. og 23. november den blandede u-landhandel med på Oksbøl Friskole, Broballe på Als.
Varesalg: 78 kr.

Reception i anledning af bogudgivelse:

Jørgen Olsen deltog i receptionen lørdag den 29. november for udgivelsen af Frede Hansens bog:

Moderne Afrikansk kunst og design.

Receptionen er omtalt i Østvendssyssel Avis

<http://www.e-pages.dk/ostvendssysselavis/215/>
eller

http://gtu.dk/artikel_i_oestvendssyssel_avis.jpg

Læs anmeldelsen på side 15!

Salgs- og oplysningsfremstød i Herlev:

Marianne Dithmer havde den 19. december den blandede u-landhandel med på sin arbejdsplads, Social- og Sundhedsuddannelses Centret i Herlev.
Varesalg: 1.550 kr.

Afro-art

holdt bestyrelsesmøde den 6. januar i Aalborg – med deltagelse af bl.a. Jørgen Olsen, som til daglig er koordinator i Genvej til Udvikling.

Genvej til Udvikling

holdt medlemsmøde den 18. januar i Brabrand – med 10 deltagere, herunder de 4 bestyrelsesmedlemmer, jf. <http://gtu.dk/gtu2.html>
Varesalg: 1.328 kr.

Sikkerhedsudfordringer og internationalt engagement i Sahel

Fredag den 9. januar havde DPSR/FSB (*Danish Peace and Stabilisation Response - Dansk Freds- og Stabiliserings Beredskab*) inviteret til en konference omkring sikkerhedsudfordringer og internationalt engagement i Sahel-regionen.

Formålet med konferencen var at øge kapacitet og viden i det danske civile engagement i regionen. Oprindeligt var konferencen målrettet til FSB-medlemmer, men blev udvidet til også at omfatte danske NGO'er, der har aktiviteter i regionen.

Konferencen omfattede en hel buket af relativt korte indlæg fra forskere, ambassadører, sikkerheds- og udviklingseksperter og embedsmænd om terrorisme, radikaliserings, politiske kriser, fredsforhandlinger, sikkerhedsudfordringer og det danske engagement i regionen.

Både Burkina Faso's og Niger's ambassadører var til stede som oplægsholdere. Ligeledes var repræsentanter fra EUCAP-missionen i Niger og Mali og den franske Serval/Barkhane-mission inviteret som oplægsholdere. Konferencen fik med sin facetterede tilgang belyst kompleksiteten i konflikten i Sahel, men manglede tiden til en egentlig uddybende debat.

- Således opfattet af Ingrid Poulsen. Også GtU's formand Isabelle Grignon var med på konferencen.

Europæisk Forum om Bevægelighed

Den 26. og 27. januar deltog Genvej til Udviklings næstformand, Julien Kalimira Mzee Murhula, i European Migration Forum i Bruxelles, Belgien, arrangeret og finansieret af EU. På dette link findes en kort introduktion på engelsk:

http://gtu.dk/European_Migration_Forum.pdf

På dette link findes Julie Arlgades oversættelse af introduktionen:

http://gtu.dk/europæisk_integrationsforum.pdf

Her findes programmet <http://gtu.dk/EU-%201st%20MEETING%20OF%20THE%20EUROPEAN%20MIGRATION%20FORUM%20-%20DRAFT%20PROGRAMME-EMF%20-%2026-%2027%20Jan%202015.pdf>

og et baggrundsdokument

<http://gtu.dk/EU%20-%201st%20MIGRATION%20FORUM%20-%20EMF%20-%20BACKGROUND%20PAPER%20-%2026-27%20JAN%202015.pdf>

<http://gtu.dk/EU%20-%201st%20MIGRATION%20FORUM%20-%20EMF%20-%20BACKGROUND%20PAPER%20-%2026-27%20JAN%202015.pdf>

I nr. 123 bringer vi Juliens rapport fra forummet.

FN-forbundet i Nordjylland

afholdt generalforsamling den 28. januar i Nørresundby. Jørgen Olsen deltog, eftersom han er individuelt medlem af forbundet, og Genvej til Udvikling er kollektivt medlem.

Vi fik lov at medbringe den blandede u-landhandel og solgte for 200 kr.

Forud for generalforsamlingen var der foredrag om FN-forbundet ved landsformand Jørgen Estrup. Læs mere om FN-forbundet på www.fnforbundet.dk

Møde om Nokoué-projektet

Den 4. februar deltog Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen i det årlige møde, arrangeret af Emmaus International, om Nokoué-projektet. Der er tale om et kombineret vand-, sanitets- og organisationsprojekt, som henvender sig til beboerne, overvejende af toffin-folket, i og omkring den store Nokoué-sø i det sydlige Benin.

Mødedeltagerne var primært Emmaus-medlemsorganisationer, som er med til at finansiere projektet; men Genvej til Udvikling medvirker til at udbrede kendskab til det, og desuden er Jørgen Olsen medlem af politisk udvalg, jf. side 3.

Læs om Nokoué-projektet på bl.a.

<http://gtu.dk/PK120-9-10-11-12-13.pdf> med fortsættelse på

http://gtu.dk/nokouenov14_dansk.pdf



En flodnomadefamilie på vej til Mali – billedet er taget nær Gaya ved grænsen til Benin
(foto: Frédéric Châles)

Film om flodnomader

Genvej til Udviklings bestyrelse besluttede på medlemsmødet den 18. januar i Brabrand at give 1.000 kr. af projektpengene til optagelse og fremvisning af en film om nomader på Nigerfloden.

Her fortæller initiativtageren, Eric Komlavi Hahonou, om filmen. Eric K. Hahonou er socialantropolog og har specialiseret sig i marginaliserede folkeslag i Vestafrika, ikke mindst Niger – underviser og forsker på Roskilde Universitet om migration og medborgerskab.

Historien er en udforskning af et ofte glemt hjørne af den globaliserede verden – man glemmer nemt lokale afrikanske nomadefolk. Mere specifikt er det historien om et nomadisk fiskerfolk, der bor på Nigerflodens bredder i Sahel.

Historien åbner et vindue til deres måde at leve på ved at vise deres tur op ad Nigerfloden mellem det nordlige Nigeria og det østlige Mali. Nomadiske fiskere (*sorkawa* i hausasproget) rejser med deres familier i karavaner af kæmpepiroguer (langbåde), bestående af 5-6 både.

Nomaderne har rejst på Niger floden på denne måde længe før motorerne for alvor blev udbredte

i Afrika, som deres pilot, Mohamadou, fortæller. I dag har de ikke bare indarbejdet motorer, men også nye fisketeknikker og mobiltelefoner, men deres levevis er alligevel under pres.

I december-januar, når Nigerfloden er på sin højeste vandstand, rejser de fra den nordlige Nigeria (Yauri) til Mali (Gao- og Timbuktu-områderne), hvor der er fisk. Og turen til Mali har sine helt egne eventyr.

Filmen giver liv til og fortæller om de mange udfordringer som de nomadiske fiskere står overfor, når de rejser: korrump politi, skjulte sten under vandoverfladen, motorsammenbrud, manglende identitetsdokumenter, osv.

Selv om Sahel er blevet mere og mere usikkert i de seneste år pga. militærkup, oprør og terrorisme, har disse nomader intet valg, men må rejse frem og tilbage i jagten på fisk og et bedre liv.

Livet i et miljø, hvor korrupsion er udbredt og demokrati lige så usikkert og umuligt at påvirke som regtidens kommen, er ikke let.

Mere om filmen på www.ulule.com/river-nomads

Burkina Faso:**Jo større netværk desto større gennemslagskraft**

- fra nr. 146, efteråret 2014, af kvartalsblad fra Terre, Belgien
- af Benoît Naveau
- oversat af Tina Jonstrup Larsen
- let forkortet af Jørgen Olsen.

Autre Terre har med 14 års tilstedeværelse i Burkina Faso skabt et solidt netværk af samarbejdspartnere, hvilket gør det muligt for dem at forbedre deres arbejde dag for dag, hvad enten det handler om uddannelse, økologi-certifikater, udveksling af tjenester eller fortalervirksomhed. Oprindeligt havde vore partnere for vane at arbejde alene med deres støttemodtagere. Med produktionskædernes opståen har behovet for samarbejde imidlertid meldt sig. Vore samarbejdspartnere har således i de seneste tre år mødtes hver tredje måned for at udveksle erfaringer og kompetencer.

De supplerer hinanden, så hvor der før var tale om flere isolerede programmer i det samme land, findes der nu ét sammenhængende program med flere aktører, som kan drage nytte af hinandens styrkeområder. Her er nogle af de konkrete iværksættelser:

Autre Terre i Kaya støtter fire samarbejdspartnere: *AJADD* som håndterer affald, *Asmade*, som støtter små restauratører og endelig *APIL* og *ATAD*, som arbejder inden for landbrug. Der er nu opstået en synergi: *AJADD* samler affald fra restauratører med støtte fra *Asmade*, og sammen køber de produkter fra *ATAD* og *APIL* en gros. Målgrupperne får således større interesse i at deltage i de aktioner som de fire strukturer foreslår.

Autre Terre's regionale koordinering i Ouagadougou (med tre heltidsansatte) står bag *CNA-Bio*: Nationalrådet for økologisk landbrug. Dets udfordring er med få midler og deltagerbaseret at certificere det økologiske landbrug i Burkina Faso. Certificeringskravene ligger allerede klar, så nu handler det bare om på nationalt plan at tale for lovstempling. Certificeringen imødekommer ønsket om at strukturere markedsføringen af

økologiske varer i Burkina Faso for dermed at kunne udbyde en bred vifte af økologiske varer til en rimelig pris. Til dette formål er de eksisterende butikker inviteret til at præsentere produkter fra foreninger, grupperinger eller virksomheder.

For det tredje fremmer synergien mellem samarbejdspartnere udvekslingen af kompetencer. Økologisk landbrug er en produktionsmetode, hvor landmanden præcist skal kende en lang række parametre og handle forskelligt fra sag til sag. Uddannelse er derfor afgørende og skal være langsigtet. Vore samarbejdspartnere er begyndt at hjælpe hinanden med at etablere en fælles uddannelse via eksperthjælp eller gennem udveksling af kompetencer.

Endelig styrker disse synergier civilsamfundet i bred forstand. Vore samarbejdspartnere deltager aktivt hos SPONG, som er en overbygning på det burkinske civilsamfund. Vores regionale koordinationsenhed er således medlem af SPONG's styrelse og argumenterer for social og solidarisk økonomi. Enheden deltager ligeledes i sager, hvor der forhandles med den burkinske stat om at forbedre situationen for foreningslivet.

På det regionale plan i Vestafrika styrkes kontakterne mellem Burkina Faso, Mali og Senegal, men også forbindelser til Benin og Togo. Vi er vidne til en langsom strukturering af en gruppe foreninger, som arbejder for økologi takket være kontakter etableret via vores regionale koordinationsenhed, *CNA-Bio*, *SPONG* eller direkte fra vores partnere. På sigt muliggør alle disse kontakter etableringen af et aktivt netværk inden for økologi, der kan lette promoveringen, indsamle erfaringerne og skabe en branche, der kan styrke afsætningskæden.

En model herfor er allerede skitseret: På foranledning af *UGM*, en af vores partnere i Mali, ønsker vi at skabe et netværk af kornbanker med henblik på at bevare de lokale typer af såsæd, som aktuelt risikerer helt at forsvinde, hvis intet bliver gjort for at bevare dem.

Brev fra Kooperativet i Amatal af 31. oktober 2014

- af *Ghabdouane Mohamed*
- oversat af *Gunver Bjærre*
- fodnoter af *Jørgen Olsen og Ingrid Poulsen*

Kære Jørgen Olsen!

Tak for din mail af 15. oktober 2014! Den ankom meget forsinket. Forbindelsen er af og til afbrudt her.

Tak for din accept af at sende pakker i stedet for at finansiere drikketrug til brøndene.¹ Vi håber, der kommer USB-stik og andre vigtige hjælpemidler til vores arbejde.

Mht. udviklingen i Amatal-området:

Amatal er et typisk kvægavlsområde. Det udgør en stor del af landkommunen Ingal. Under gennemførelsen af de forskellige faser af DANIDA-projektet, sat i værk via GtU, skete der en stor udvikling i området.

Alle primære økonomiske sektorer var med: dyreopdræt, gartneri, håndværk, uddannelse, kornkværne, kornbanker og vandforsyning. Alle disse sektorer fungerede godt, og befolkningen nød godt af det økonomiske afkast.

De 9 GM's², som udgør dette område, viderefører deres udviklingsprojekter: Læsecentrene er ved at udvikle sig til aftenkurser for voksne samt dagkurser. Det er tilfældet i Essaoui-Moumounane, Tchinqade og Amazzegri. Det er staten, som støtter her.

¹ Vi havde spurgt dem, om vi skulle bruge private støt-tebidrag til at sende pakker eller som bidrag til bygning af cementtrug ved brøndene, og de har altså valgt, at de helst vil have pakkeforsendelser med tøj, (sol)briller og skriveredskaber samt USB-stik. Der er i 2014 sendt en pakke den 7. oktober og igen den 18. november, da vi fik en mail med oplysning om, at den førstnævnte var noget frem i god behold. Det er sidstnævnte også.

² GM betyder Groupements Mutualistes = "gensidighedsgrupperinger" – underafdelinger af Kooperativet i Amatal.

Kommunen Ingal, som er under vores ledelse³, har oprettet et CSI⁴ i Amatal og et i Mazababou syd for Ekawel, et sundhedscenter i Amazzegri og har planer om at oprette et sundhedscenter i Ekawel. Det var på sundhedsområdet, at det integrerede projekt⁵ ikke udrettede en indsats.

Dyresundheden er delvist sikret gennem de mange pakker fra jer⁶.

Vi har anmodet CICR⁷ og staten Niger om at hjælpe os med at videreføre de udviklingsprojekter, som vore partnere, bl.a. I, finansierede. Staten, CICR, Nigersk Røde Kors, et projekt kaldet PADEL⁸, PNUD⁹, EU og Danmark har finansieret projekter kaldet Arbejdskraftintensive Projekter (HIMA¹⁰).

³ Vores kontaktperson, projektkoordinator under det DANIDA-finansierede forløb Ghabdouane Mohamed, er borgmester i Ingal kommune. En del af Amatal-zonen ligger dog i Aderbissinat kommune. Det ser ikke ud til at blive til noget med en selvstændig Amatal kommune.

⁴ Centre de Documentation et Information = Center for dokumentation og oplysning.

⁵ Altså det DANIDA-finansierede forløb 1999-2010. På fransk hed det "Projet de Développement Intégré à Amatal" – på dansk kaldte vi det "Egnsudvikling i Amatal."

⁶ Det er mange år siden, vi sidst har sendt dyremedicin i pakkerne.

⁷ Comité International de Croix-Rouge = Den Internationale Røde Kors Komité.

⁸ Programme d'Appui au Développement Local = Program for Støtte til Lokal Udvikling, et program under det schweiziske udviklingssamarbejde.

⁹ UNDP = FN's Udviklingsprogram.

¹⁰ Travaux de Haute Intensité de Main d'Oeuvre.

Etablering af brandbælter i områder med meget tørt græs og hø, genopretning af græsgange samt bygning af dæmninger har været til stor nytte for beboerne i de 9 GM-områder.

Rigtig mange mennesker er ved at etablere sig og skabe små landsbyer i dette område. De bliver tiltrukket af sikkerheden og de små udviklingsprojekter. Istandsættelse af brønde og anlæggelse af gartnerier har været meget positive eksempler for de beboere, som er kommet fra naboombråderne (Mazababou, Tamaya, Tchintaborak, Ejirane m.fl.).

Med sit ugentlige marked er Amatal tal nu et internationalt kvægmarked, et værdifuldt eksempel. Man har skabt en skole, et uddannelsescenter og to antenner til telekommunikation, som gør byen attraktiv for mange. Gartnerier er anlagt i Amatal tal-området (In Jighrane, Teguirwit). Vi opbygger lagre med levnedsmidler for både mennesker og husdyr.

I 2014 har landet været ramt af en meget alvorlig tørke med deraf følgende store tab i kvægbestanden, 70 – 100 procent ifølge kvægavlerne. Vores bestand er blevet forholdsmæssigt skånet, med tab på 15 – 20 procent. Befolkningen er vokset med ca. 20 procent på rekordtid, ca. 10 år.

De mest påtrængende problemer er: Manglen på drikkevand, skolegang for piger, ørkendannelse, sikkerhed for fødevarer og sundhed for både mennesker og dyr. Der er fødevaremangel på de 33 nomadeskoler, som ledes af den pædagogiske forvaltning i Amatal tal, oprettet indeværende år.

Vi beder vore meget værdifulde partnere støtte i det mindste et eller to faser af et nyt projekt.¹¹

Håndværksvirksomhederne vokser mærkbart og har desværre ikke andre partnere end GtU. Der kommer kun få turister.¹²

¹¹ Det er desværre udelukket. DANIDA giver yderst sjældent til mere end tre faser, som endte med at fordele sig på i alt 12 år som i dette tilfælde.

Jeg hilser dig og beder dig hilse min ven, professor emeritus Karl G. Prasse. Jeg håber han er ved godt helbred trods sin alder. Gud velsigne jer!

Kommentar til brevet fra Amatal tal af 31. oktober 2014

- fra bestyrelsesmedlem af Genvej til Udvikling Jens Elgaard Madsen:

Med hensyn til brevet fra Amatal tal, så synes jeg på en måde det er et (forholdsvist) opløftende brev. Sagt på en anden måde kan man vel sige, at hvis det var det første brev vi nogensinde havde modtaget fra Amatal tal ville vi nok være lidt chokerede.

Men vi kender jo kommunikationsformen og realiteterne. Jeg vælger at synes at det alt andet lige er positivt at der er mange fine aktiviteter i gang (som vi jo til dels har været med til at opstarte og som nu videreføres).

Trods alt har kooperativets dyrebestand klaret sig gennem tørken uden at det har været katastrofalt.

Det kan være svært at forestille sig hvordan en befolkningsvækst på 20 % på 10 år skal håndteres pga. udfordringerne i forhold til bl.a. fødevarer sikkerheden.

Men der er intet odiøst i at en urbanisering finder sted, og jeg ser det som en naturlig udvikling. De mange nye tilflyttere kan forhåbentligt stimulere lokale nye former for erhvervsaktiviteter.

¹² Turisterne bliver væk på grund af terrortruslen. Det er kun et par år siden, at Kooperativet i Amatal tal fortalte os, at de havde solgt en stor mængde håndværksprodukter til i øvrigt ukendte gæster fra Burkina Faso i forbindelse med arrangementet "Cure Salée" = Saltkuren, en slags kombineret marked og kulturfestival på den tid af året – august-september – hvor der er flest dyr i området, nemlig når græsset er mest saltholdigt. Så kommer dyr og hyrder langvejs fra, nogle som nævnt fra Burkina Faso, andre fra Cameroun + Mali, Nigeria og det øvrige Niger.

Boghandleren der tog til Afrika

- en anmeldelse af "Mama Tenga, mit afrikanske liv" af Katrin Rohde
- oversat af Annette Rasmussen og Helle Cohrt med Thyge Christensen som konsulent
- anmeldt af Karl Aage Jørgensen, hydrogeolog med mange års arbejds erfaringer i Vestafrika, herunder Burkina Faso
- Aftaler om køb af bogen kan træffes med Torben Würtz på tlf. 89 36 01 10 eller på mail: torben.wurtz@aarch.dk

Bogen er fortællingen om og af Katrin Rohde, stifteren af den i dag internationale NGO AMPO. Det er en fængslende beretning om, hvorfor hun besluttede at opgive sit komfortable liv med familie og sin gode boghandel i Plön, Holsten, og starte et hjem for gadebørn i Ouagadougou.

Bogen er meget ærlig, og lægger ikke skjul på at der har været mange skuffelser og fiaskoer undervejs, som i høj grad har skyldtes hendes manglende viden om afrikanske forhold og generelle europæiske godtroenhed, og - pointerer hun flere gange - hendes vestlige arrogance over for anderledes tænkende.

Hun kommer ind i det hele på en temmelig usædvanlig måde, idet hun gennem sit frivillige arbejde på et tysk specialhospital møder en alvorligt syg afrikaner, en burkiner, og lover ham at hente noget af hans stammes naturmedicin til ham. Hun ved intet om Afrika, og tager det billigste fly til Afrika hun kan finde og det går til Gambia, hvorfra hun med busstaxi rejser gennem Senegal og Mali, til når hun dødssyg frem til Burkina Faso. En venlig sjæl forbarmer sig over hende og får hende til hægterne igen. Hun når så frem til den tyske burkiners landsby, får medicinen og vender tilbage til Tyskland. En måned efter bliver afrikaneren erklæret rask og tager hjem.

Men Katrin har set og følt noget, der får hende til at tænke over sit eget liv, i forhold til det land hvor hun umiddelbart har kunnet se et enormt behov for engagerede og veluddannede personer. Hun beslutter sig til at sælge sin butik, lader sig

skille, da manden ikke vil med, begynder at holde foredrag om sine visioner, og indsamler på ganske kort tid et rimelig stort beløb til at starte sit første børnehjem med, og så kaster hun sig ud i det store ukendte.

Bogen er overvejende bygget op med kapitler der er portrætter af en række af hendes gadebørn, og som samtidigt bruges til at fortælle om de samfund børnene er vokset op i. Men også om de aktiviteter, AMPO har i gang for at forbedre levevilkårene for børnene i disse samfund.

Ledetråden er respekten for børnene, at møde dem i deres forståelsesverden, og prøve at få dem til at forstå, at hvis de vil videre i tilværelsen, så må de selv tage ansvar og gøre en indsats. På dette punkt er hun ubøjelig: Hvis de ikke selv vil hjælpe til, og måske falder tilbage på stoffer, har de ingen plads hos AMPO. Der er så mange andre der gerne vil have chancen!

Ikke desto mindre, har hun alligevel hjulpet disse drenge, der falder ud af drengehjemmet, ved at hjælpe dem med en byggegrund og materialer til at bygge deres eget værested. Men dette værested bestyrer de så selv, og hun skriver, at de selv har besluttet at have meget skrappe regler, end hun ville have kunnet finde på at give dem.

Katrin tror på at alle, så vidt muligt, skal have en chance for at opnå en tilværelse som de kan magte. Alle hendes børn går i skole, i det offentlige skolesystem. Hun sikrer, at de har ordentligt tøj på, har fået mad nok, og har de nødvendige skolemateriale. Efter grundskolen sikrer hun, at de fleste får en professionel uddannelse, og at enkelte med særlige evner kan komme på gymnasiet.

Hun har også sikret at en række mødre til børn der er associeret med AMPO kan få alfabetisering, således at de kan støtte deres børn i skolen.

Gadebørnshjemmet har siden starten med nogle få drenge udviklet sig voldsomt, og i dag er der både drenge- og pigebørnehjem med en kapacitet på over 300 børn, der er tilknyttet et lægecenter med 45.000 konsultationer årligt, og der er et rehabiliteringshjem for handicappede.



Katrin Rohde med et af børnene
(foto: AMPO)

Der er nu også et økologisk landbrugscenter, hvor unge fra mange landsbyer i landet får en basisuddannelse med efterfølgende støtte ude i landsbyerne. Desuden har hun stået for produktion af videoer og radiospots med fokus på trafikundervisning.

Et par særlige kapitler drejer sig om hende selv. Først og fremmest hvorfor hun er konverteret til islam, og hvorledes hun har det med det, efter at hun har måttet gennemgå en intensiv undervisning i islamisk skik og brug. Hun synes selv, at hun på de fleste punkter klarer sig godt, selv om hun fortsat ikke har lært at slå øjnene bly ned, når hun skal tale med mænd. Når hun forhandler med nogen ser hun dem lige i øjnene, så hun kan aflæse deres reaktioner.

Det andet personlige kapitel er historien om hendes burkinske mand, hvor hun har accepteret at være anden hustru i en familie, hvor der både er børn og bedsteforældre, og hvor manden var nødt til at sikre både faderens og førstekonens accept inden de indgik ægteskab, og hvor hun selv synes at førstekonen i dag er hendes gode veninde, og mandens børn naturligt kommer til hende for at få hjælp og vejledning i bestemte situationer. Bogen indeholder en række beskrivelser af hvorledes samfundet i Burkina fungerer, og også hvor det ikke fungerer. Særlig kritisk er hun over

for det nationale sundhedssystem, og her er det særligt de store hospitaler og deres korrupte læger der står for skud. Hendes beskrivelse af byggeriet af AMPO-centrene og de udfordringer, hun der kommer ud for både med myndigheder og lokale entreprenører, er så rammende, at den burde publiceres hos CBS (Copenhagen Business School, tidl. Handelshøjskolen) som en managementbog for virksomheder der vil prøve at komme ind på det afrikanske marked.

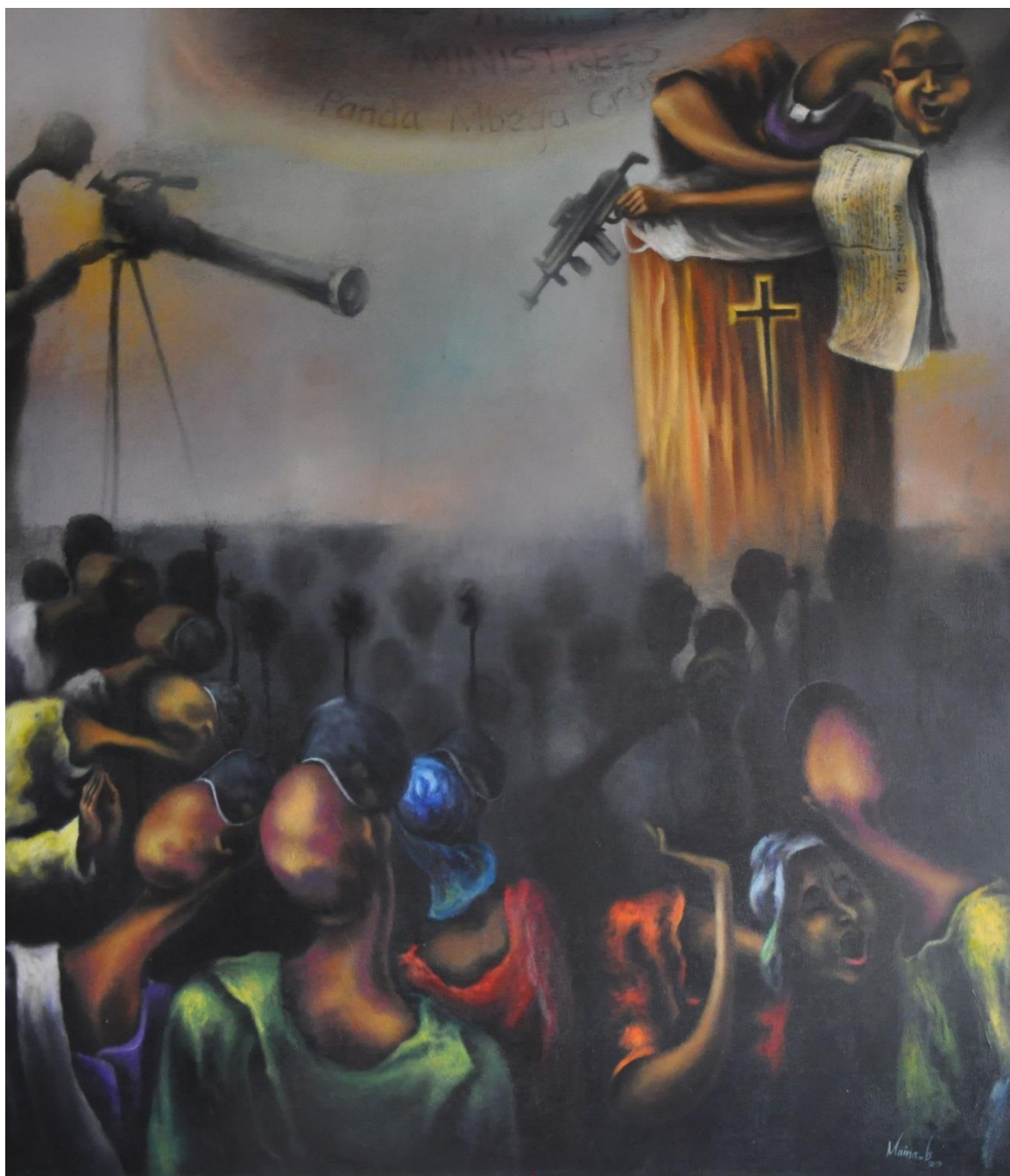
Med andre ord: Det er en bog der kan læses på mange måder, men som først og fremmest emmer af kærlighed til det land Katrin Rohde har viet sit liv til.

.....

- Der er i 2010 oprettet en dansk støtteforening til AMPO www.ampodk.mono.net

- AMPO er en forkortelse for det franske: Association "Managré Nooma" pour la Protection des Orphelins, som på dansk vil være: Organisationen "Det gode går aldrig tabt" til beskyttelse af forældreløse børn.

- Der arbejdes på at arrangere foredrag med Katrin Rohde i Århus og København i løbet af foråret. Hold øje med ovenstående hjemmeside og www.gtu.dk/Kalender.htm



Prædikanten af kunstneren Boniface Maina fra Kenya, som med dette maleri spørger:
Hvem og hvad bestemmer over os mennesker i Kenya i dag?
Boniface Maina er en af de mange afrikanske kunstnere,
som man kan læse om i Fredes Hansens bog,
Moderne afrikansk kunst og design, som anmeldes på side 15.
Inden læseren når så langt, bringes en artikel af Frede Hansen på side 13
og på side 14 endnu et maleri af Boniface Maina, **Entrepenørerne**.

Stor afrikansk litteratur skabes af identitetskrise

- af Frede Hansen

Det sidste år er der udgivet to fantastiske bøger om at vokse op i Afrika og emigrere til Vesten.

Chomamanda Ngozi Adichie skildrer i ”Americanah” sin opvækst og tilbagevendende til Nigeria efter en tid i USA, hvor det lykkes hende at få en blomstrende forretning som blogger – men det er næsten det eneste, der lykkes for hende. Hun drømte om det forjættede land, USA, og det lykkedes hende på grund af sin gode intelligens at emigrere til Amerika; men prisen var høj. Hun oplevede ustandseligt sig selv som **sort** – en følelse hun ikke havde i Nigeria. Og hendes kærlighedsliv blev mildest talt problematisk. Da hun endelig vender hjem, er hun ikke mere nigerianer, hun er en hjemvendt amerikaner.

Noviolet Bulawayos fra Zimbabwe har netop udgivet ”Vi skal have nye Navne” – en bog, der på mange måder minder om Americanah. Bulawayos skildrer en kaotisk opvækst i det Zimbabwe, der skulle opleve friheden efter selvstændigheden; men skuffelsen og fortvivlelsen over forholdene er til at føle på. Afrikanere er normalt meget religiøse; men Bulawayo er tydeligt meget kritisk over for præsters misbrug af godtroende folk i menigheden.

Også for hende lykkes det at emigrere til USA – og blive konfronteret med alle kulturforskellene. Ved et bryllup stikker hun en uartig dreng en lussing – sådan gør man i Afrika – men hun må chokeret indse, at folk oplever hendes adfærd som værre end drengens. Hun bliver klar over, at hun aldrig må slå børn, og hun forstår, at der er ufattelig stor afstand mellem Zimbabwe og USA.

Begge bøger viser, at stor kunst opstår, når ens identitet kommer under diskussion.

Landsbybeboeren i et afsides hjørne af et afrikansk land trives sikkert godt, hvis den ene hverdag afløser den anden.

Men afrikaneren, der får mulighed for stille spørgsmål ved, hvad der er bedst – at leve i Afrika eller i Vesten, at leve i et traditionelt samfund eller i et moderne samfund, han eller hun får pludselig noget at tænke over.

Det samme gælder mennesker, hvis seksuelle identitet bliver udfordret. Den etiopisk-amerikanske forfatter Dinaw Mengestu skildrer i ”All our Names” krisen for unge mænd, der må skjule deres homoseksuelle tilbøjeligheder.

Den kenyanske forfatter Benyavanga Wainaina dristede sig sidste år til at springe ud som bøsse. Wainaina har bl.a. modtaget Caine Prize for African Writing, og han er med på listen over verdens 100 mest indflydelsesrige mennesker. Da homofobiens hadefulde vinde begyndte at drive over Afrika, vovede han at tilføje et kapitel til sin tidligere udgivne bog ”One day I’ll write about this Place”. Kapitlet hedder: ”I am a Homosexual, Mum”.

Jeg har ikke selv læst de sidste to bøger, men vil blot her nævne dem, fordi de er eksempler på identitetskrisens betydning for stor kunst.

Identitetskrisers betydning ser vi også i ikke-afrikanske sammenhænge – amerikansk litteratur og amerikanske film ville være meget fattigere uden de mange jøders udfoldelse som forfattere og instruktører.

Det er vigtigt for os at forstå de afrikanske emigranter, og det kan vi blive bedre til gennem kunsten. Og man må også håbe, at bøgerne bliver læst i Afrika. Vi kan nærme os Afrika gennem facts og rejseskildringer; men kunsten tager følelser med på en måde, som kun kunsten kan.

Det er også en grund til, at jeg gennem flere år har promoveret afrikansk billedkunst i Danmark gennem galleriet Glocal Art og Foreningen Afro-Art.dk. – www.afro-art.dk



Entreprenørerne af kunstneren Boniface Maina fra Kenya,
som man kan læse om i Fredes Hansens bog,
Moderne afrikansk kunst og design, som anmeldes på side 15.
Se **Prædikanten** på side 12!

Moderne afrikansk kunst og design

- af Frede Hansen
- forlaget Queenswood
- 90 sider, rigt illustreret, 198 kr.
- Spørg efter bogen hos din boghandler!
- Eller bestil den ved at sende en mail til mail@afro-art.dk – forsendelse 50 kr. Ved køb af to bøger gratis forsendelse.
- Klik på http://gtu.dk/afro_art_bogomslag.pdf for bogens omslag!
- http://gtu.dk/afro_art_indbydelse.pdf for invitation til udgivelsesreception!
- http://gtu.dk/afro_art_billedserie.pdf for billedserie fra receptionen!
- http://gtu.dk/frede_hansen_lektoerudtalelse.jpg for lektørudtalelsen fra Dansk BiblioteksCenter.

Bogen anmeldes af Morten Kuni, som siden 1979 regelmæssigt har rejst i Nord- og Vestafrika og som har drevet omfattende handelsvirksomhed med kunsthåndværk fra Vestafrika, og med speciale i masker og figurer.

Bogen er letlæst og overskuelig med fine eksempler på især billedkunst fra et lille udvalg af afrikanske lande.

Den kommer ikke under overfladen; men dels er ”det underliggende” særdeles komplekst, med store variationer fra kultur til kultur (og religioner), dels er det meget forskelligt, afhængigt af hvilken kultur kunstneren tilhører, så det ville afstedkomme en bog af anselig størrelse (snarere flere), hvilket tydeligvis ikke har været Fredes hensigt, og han kommer da også kort ind på det, hvorefter det bliver lagt i skuffen.

Denne læser savner dog den dybe kulturelle / religiøse baggrund; men det skyldes nok, at min tilgang er traditionel afrikansk kunst og religioner (to uadskillelige) og kunsthåndværk (gennem 35 år), så jeg må blot konstatere, at bogen er tiltænkt en målgruppe, som jeg ikke tilhører, hvilket nok er et klogt valg.

Fredes kendskab til og kontakt med moderne afrikansk kunst og ditto kunstnere overstiger tydeligvis min, så jeg er blevet klogere af at læse

bogen. Især er der en del nyere historie om kunst i Afrika, som jeg er blevet beriget af; men også de værker, som er afbilledet i bogen, åbner for lidt nyt for mig, og de er alle interessante – seværdige.

For den ukyndige læser er der meget at hente om, ja netop: moderne afrikansk kunst og kunsthåndværk, som, netop som Frede påpeger, ikke så nemt lader sig adskille. Dels kan det generelt være svært at skelne, dels er der her nogle fundamentale forskelle mellem ”europæere” og ”afrikanere”:

- Europæere bliver kunstnere til trods for udsigten til aldrig at komme til at tjene særlig mange penge på det – et liv i ”fattigdom”.
- Afrikanere bliver kunstnere for at tjene penge – for at blive ”rige”.
- For europæere (og andre ikke-afrikanere) er det altid (grov generalisering) ”enten-eller”.
- For afrikanere er det ”både og”.

I kunst (og religion og ...) er afrikanerens tilgang, at man blander uden skelen til, hvad man i Europa ville kalde ”dårlig smag”, og kunst er ”business”, hvilket der i Europa ses ned på, så selv om den europæiske kunstner gør sin kunst til business, så vil han sjældent indrømme det. Den slags fine fornemmelser er ikkeeksisterende i Afrika, hvor overlevelse og død er tæt på – hver dag. Heraf er det nemt at se, at en skelnen mellem kunst og kunsthåndværk er svær, endnu sværere end generelt, at foretage i afrikansk kontekst, og Frede viser også et par eksempler, som vi (europæere) ville kategorisere som kunsthåndværk.

Kvaliteten af trykket er fin; men nogle af kunstværkerne lider uden at være vist relativt små. Det generer mig lidt, at der er forkerte sidehenvisninger, at korrekturen er lidt mangelfuld, og at en enkelt kunstner ikke bliver placeret geografisk, hvilket nok især skyldes, at jeg tog de kritiske briller på, da jeg blev forelagt opgaven at anmelde bogen.

Summa summarum kan jeg anbefale bogen som et fint indblik i moderne afrikansk kunst, hvis det er et nyt emne for læseren.

afsender: Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden.

B



Même les plus petites gouttes d'eau peuvent créer des résultats extraordinaires

Even the smallest droplets can create amazing achievements

Bonne année 2015 Happy New Year